

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry
Lieksan Rautatieasema hankinta ja peruskorjaus
Hankesuunnitelma
Lieksa 25.5.2024

A. Yleistä

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry. on perustettu 19.9.2009. Yhdistyksen ensimmäiseen toimintasuunnitelmaan sisältyi jatkaa Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan työtä¹, lisäksi toimintasuunnitelmaan sisältyi Rukajärvi-keskusten perustamien. Nämä tavoitteet naulattiin myös yhdistyksen sääntöjen keskeisimmiksi tavoitteiksi.²

Rukajärven tie nimettiin Lieksassa 2.7.2011 Jukolan Motissa pidetyssä kansanjuhlassa, Rukajärvi-keskus avattiin 1.7.2013 Lieksassa, Rukajärvi-keskus siirtyi Lieksan rautatieaseman v. 1909 rakennettuun asemamakasiiniin 30.5.2016 tehdyn kiinteistökaupan myötä. Sääntöjen mukainen toiminta laajeni myös Ylä-Savossa, lisämallalla avattiin Rukajärvi-keskus 13.3.2014, mikä muutti Kiuruvedelle 20.3.2020.

Rukajärvi-keskusten perustaminen on osoittautunut tehokkaimmaksi tavaksi koota juuri sitä historiatietoa, mitä varten yhdistys perustettiin.

Lieksan Rukajärvi-keskuksen yhteyteen suunnittelimme Rukapirtin rakentamista, minkä avajaisia suunnittelimme pidettäväksi 4.9.2024, jolloin tulee kuluneeksi 80 vuotta siitä, kun aseet vaikenivat rintamalla. Nyt otamme sille hankkeelle aikalisän, koska olemme tehneet päätöksen Lieksan rautatieaseman päärakennuksen hankkimisesta palvelemaan arvokasta Rukajärven suunnan sotahistoriatyötä.

Lieksan rautatieaseman toivomme samalla palvelevan tähän aikaan kuuluvia kansallisia tavoitteita, vihreää siirtymää, kotimaan matkailua, joukkoliikennettä sekä kansantaloutemme matkailutaseen ja työllisyyden kehittymistä maassamme.

Olemme tietoisia, että Itä-Suomen alueella on rakennettu ja tehty suuri määrä matkailua palvelevia investointeja, mitkä toimivat tällä hetkellä varsin alhaisella n. 20 % katteella jopa tappiolla. Pelkästään tämän hankkeen investointi tulisi näin ollen yhteiskunnalle erityisen kannattava ja investointi tulisi takaisin yhteiskunnalle monin kertaisena jo ensimmäisen toimintavuoden aikana. Matkailualan laskeva kehityssuunta tulisi muuttaa mikä laskusuunta on viimeisten vuosien aikana ollut selvästi näkyvissä (Matkailu – Mara ry³).

Edellä esittämillämme perusteilla kokoamme kansanliikettä hankkeen toteuttamiseksi, mikä vaikuttaisi koko Itä-Suomen matkailuun. Tämä palvelisi kansantalouttamme pysyvällä tavalla niin taloudellisesti kuin myös maamme kulttuurihistoriatyötä.

¹ "2 §: Yhdistys jatkaa ja täydentää Rukajärven suunnan joukoissa taistelleiden veteraanien asevelikokouksessaan 15.6.1986 Nurmeksessa perustaman, Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnaksi nimetyn toimielimen työtä."

² "3 §: Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan toimeenpanemalla Rukajärven suunnan joukkojen ja niissä toimineiden henkilöiden historiaa koskevia tutkimuksia, keräämällä, kokoamalla ja tallentamalla tietoja sekä perinneaineistoa perustamissaan Rukajärvi-keskuksissa."

³ https://stat.fi/til/matipa/2010/matipa_2010_2012-02-22_tau_001_fi.html - <https://www.mara.fi/toimiala/tilastot/matkailu.html>.

B Kiinteistön hankinta kauppa 2.6.2024

Kiinteistökauppa tullaan tekemään 2.6.2024, jolloin tulee kuluneeksi 131 vuotta komentaja E.J. Raappanan syntymästä. Kaupantekopäivän olemme valinneet siten, että tälläkin tavoin haluamme osoittaa kunnioituksemme henkilölle, jota kaikki Rukajärven suunnan veteraanit kunnioittivat.

Yhdistys lainaa hankintaa varten varat hallituksen jäseniltä, koska pankit eivät suostuneet antamaan lainaa hanketta varten. Toivomme kansalaisten tukea – ”kaveria ei jätetä”, kuten rintamaveteraanit itse asian ilmaisivat taakkaa jakaessaan. **Kokoamme kansanliikettä hankkeen toteuttamiseksi.** Rukajärvellä palveli hyökkäysvaiheessa 25.000 miestä, asemasotavaiheessa 15.000 miestä ja täydennysjoukot mukaan lukien 35.000 miestä ja 1.000 lottaa. Toivomme, että veteraanien perilliset voisivat erityisesti tukea hankettamme.

Yhdistyksellä on tätä varten julkaistu kirjallisuutta, valmistettu Jotos-muistomerkkejä ja lisäksi yhdistys voi ottaa vastaan raha lahjoituksia, lahjoituksen voi suorittaa sitä varten avatulle pankkitilille FI02 5723 0220 2696 12, OKOYFIHH. Luvan numero on RA/2021/707.

Jokainen 1.000 euron tai suuremman lahjoituksen antajan nimi jää Rukajärvi-keskuksen seinälle painettuna pysyvästi messinkilaattaan.

Tämän lisäksi haemme tukea myös valtiolta, mitä varten tämä hankesuunnitelma on laadittu.

C. Kunnostaminen – kustannusarvio ja toteutus

Ensimmäisessä vaiheessa tullaan Lieksan rautatieasema kunnostamaan ulkopuolelta. Rakennus maalataan ja kosteusvauriot korjataan. Rakennuksen kunnostamisesta on laadittu erillinen kustannusarvio. Kunnostaminen maksaisi sen mukaan 20.000 euroa.

Korjaustyö tullaan tekemään talkoovoimin kuten myös 2014 tehtiin myös nykyisen Rukajärvi-keskuksen asemamakasiinin tilat. Työtä tulee johtamaan erikseen palkattava ammattihenkilö.

Myöhemmin toteutetaan rakennuksen sisäpuolen kunnostus, ja lämmitys uusitaan ajanmukaisten vaatimuksia vastaavalla tavalla.

Hankkeeseen kuuluu myös piha-alueiden asfaltointi, koska erityisesti tonttia halkova lämmitys- ja viemäriinjojen kohta on tarpeen korjata.

Koko hankkeen kustannusarvio muodostuu lämmitysjärjestelmän uusimisen jälkeen arviolta n. 190.000 euron suuruiseksi.

D. Tilojen tuleva käyttö

Lieksan rautatieasemalle tarjoamme kokonaan uusia käyttömahdollisuuksia. Yhteistyössä paikallisten yhteisöjen kanssa avaamme kahvilan, mikä palvelisi rautatiematkailijoiden lisäksi myös linja-autoliikennettä. Matkustajilla olisi näin käytössään odotustilat.

Tarkoituksenamme on, että rautatieasemalta voi hankkia myös matkaliput ja kahvilasta olisi saatavissa matkailutietoa Lieksan lisäksi koko Pielisen altaan alueelta.

Uusia tiloja varten olemme hankkineet Juuasta viisi vitriiniä, joihin tulemme kokoamaan Rukajärven suunnan sotahistoriatyön kannalta arvioituna poikkeuksellisen merkittäviä kohteita. Niiden joukossa ovat tietenkin:

1. vitriini: 15.6.1986 Nurmeksien Bomban maailmannäyttämöllä perustettu historiikkitoimikunta ja tiedot toimikunnan työstä mihin kuuluu:

Veteraanihaastatteluja yhteensä 640, joista 35 lottaa ääninauhoille ja yli 12.400 sivua ääninauhoilta purettua tekstiä. Tästä aineistosta Antti Tuurin kirjoitti teokset Rukajärven tiellä (1990), Rukajärven aika (1991), Rukajärven linja (1993) sekä Elämä Isänmaalle (1999) ja Rata (2010) sekä Rukajärven tie elokuva (1999). Veteraanit valitsivat Nurmeksessa toimikunnan jäseniksi Pentti Perttulin, Toimi Lukkarisen ja Toivo Rissasen. Myöhemmin toimikunta kutsui puheenjohtajakseen Erkki Setälän, Erkki Koiviston ja Antti Tuurin. Toimikunta lopetti työnsä v. 1993, Perttuli jatkoi keräystyötä käytännössä yksin. Toimikunta täydentyi veteraanien toimesta 26.4.2007, jolloin Antti Tuurin lisäksi toimikuntaan veteraanit valitsivat professori Martti Soikkelin ja Tenho Tikkasen. Toimikunnan työtä päätettiin jatkaa 19.9.2009 Marskin Majalla Lopella pidetyssä Rukajärven suunnan historiayhdistyksen perustavassa kokouksessa. (Lähde: Pentti Perttuli "Kirjoituksia Rukajärven suunnan veteraanien perinnetyöstä, 22.5.2011 – ISBN 978-952-92-9220-2).

2. vitriini: Rukajärven suunnan veteraani Pentti Perttulin (13.3.1916-27.5.2017) keräämä arkistotieto. Perttulia voidaan pitää kaikki veteraanit lukien ylivoimaisena sotahistoriatyön tekijänä maassamme

3. vitriini: Kenraali Ermei Kanninen (19.10.1922 – 12.11.2015), joka on yhdistyksemme perustajajäsenen yhdessä em. Pentti Perttulin kanssa. Kannisen tukea yhdistyksen alkuvuosien sotahistoriatyössä voidaan pitää hyvin ratkaisevana.

4. vitriini: Uutena asiana haluamme koota tietoa myös Ilmari Juutilaisesta (21.2.1914-21.2.1999), joka syntyi Lieksan rautatieasemalla. Hän on kaksinkertainen Mannerheim-ristin ritari (nro 56 – 26.4.1942 ja II lk 28.6.1944).

Haluamme myös näiden vitriineitten kautta korostaa Rukajärven suunnan sotahistoriatyön merkitystä ja asemaa maassamme. Rukajärven suunnan sotahistoriatyö on laajin yhdeltä rintamasuunnalta koottu yhtenäinen aineisto, mikä on koottu veteraaneilta ja/tai heidän perillisiltään. Keräystyön onnistunein muoto oli perustaa Rukajärvi-keskus ja keräystyö jatkuu. Tähän aineistoon kuuluu lisäksi **maan laajin rintamataidekokoelma** mikä myös sijoitetaan uuteen tilaan.

Lieksan rautatieaseman suunnitteli arkkitehti Thure Hellström vuonna 1908. Rautatieliikenne alkoi vuonna 1910. Rautatieaseman mahdollistaman kasvun ansiosta Lieksa sai taajaväkisen yhdyskunnan aseman v. 1915.

E. Toteutusaikataulu

Kiinteistökaupan (2.6.2024) jälkeen hanketta lähdetään toteuttamaan sitä mukaa kun se hankkeen rahoituksen puolesta on mahdollista. Lieksan rautatieaseman maalaus pyritään toteuttamaan jo tulevana kesänä. Kahvilatoiminta alkaa välittömästi sen jälkeen, kun tilat vapautuvat.

F. Hankkeesta tiedottaminen

Hankkeen toteutumista kerrotaan yhdistyksemme nettisivujen kautta.

Liitteenä:

- Kustannusarvio

www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry
Lieksan Rautatieasema hankinta ja peruskorjaus
Kustannusarvio – hankesuunnitelman liite

Lieksa 25.5.2024

1. Yleistä

Rautatieasema on rakennettu ilmeisesti v. 1909. Rautatieliikenne Lieksan alkoi v. 1910. Kiinteistö on n. 400 k-m²:n suuruinen ja nykyisin siinä on öljykäyttöinen lämmitys. Lämmitys tullaan ajanmukaistamaan ensivaiheessa. Vaihtoehtoista neuvotellaan viereisen liikekiinteistön Lieksan Koneasema Oy/Jani Turusen kanssa. Lisäksi selvitetään myös maalämmön käyttöä. Kaukolämpö olisi saatavissa, mutta se on tietojemme mukaan vaihtoehtoista kallein.

Rakennus maalataan ja heikossa kunnossa olevat vuorilaudat uusitaan.

Kaikissa töissä pyritään käyttämään mahdollisimman paljon paikallisia yrityksiä ja lisäksi esim. maalaustyössä turvaututaan talkootyöhön.

Yhdistyksen omistaman piha-alueen asfaltoinnista/päällystämisestä käydään neuvotteluja Lieksan kaupungin, Lieksan Koneasema Oy:n ja Valtion rautateiden kanssa. Pelkästään piha-alueen asfaltoiva alue olisi yhteensä n. 2.200 m².

Mikäli asfaltoitaisiin vain pahimmat Lieksan kaupungin lämpökanavien piha-aluetta halkovat painaumat asfaltointiala olisi korkeintaan 300 m².

2. Katselmukset

Ennen kunnostustoimia tullaan kohteessa suorittamaan Museoviranomaisten kanssa katselmus, missä hyväksytään kunnostussuunnitelma.

3. Kustannukset

a. Lieksan rautatieaseman hankinta sivukuluineen	70.000 €
b. Lieksan rautatieaseman ulkomaalaus, kattokiinnikkeet lumenpudotustyötä varten	15.000 €
c. Lieksan rautatieaseman pihan asfaltointi	
i. Koko alue eli n. 2.200 m ² – kustannusarvio	35.000 €
ii. vain painaumat n. 300 m ² – kustannusarvio	5.000 €
d. Sisäremontti, wc:n korjaus yhteensä	20.000 €
e. Lieksan rautatieaseman lämmitysjärjestelmän muutos	70.000 €
Yhteensä	160.000 - 190.000 €

Liitteenä – Lieksan asemarakennukset piirustukset

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry.